

“Sóc un director amoral”

Ivo van Hove torna amb ‘La deu’ després de la impactant ‘Tragèdies romanes’

LAURA SERRA
BARCELONA

El germen de l'adaptació de *The Fountainhead* (*La deu*), el nou espectacle que el director Ivo van Hove i la Toneelgroep d'Amsterdam estrenen aquesta nit en una de les cites majúscules del Grec, es troba precisament en les *Tragèdies romanes* que van enlluernar el públic català l'any passat. L'assistent de Van Hove li va regalar el *bestseller* del 1943 d'Ayn Rand, de 750 pàgines, i li va fer una dedicatòria: “L'has de llegir ara”. Ell es pensava que se n'atiparia aviat, perquè la novel·la no és el seu fort, i va succeir el contrari.

“Ho vaig llegir com un nen, sense saber-ne res, i immediatament me'n vaig enamorar i vaig pensar que podia ser una obra”. Però els drets del llibre estaven bloquejats. Des del 2008 va estar sol·licitant-los cada tres mesos. Després va descobrir que Angelina Jolie tenia entre mans l'adaptació de l'altra gran novel·la de Rand, *Atlas Shrugged*, i que Brad Pitt pretenia fer *The Fountainhead* amb Oliver Stone. El fracàs de la primera va fer que alliberessin els drets de la segona fa dos anys, quan Van Hove es va posar a treballar.

Una guerra d'idees

The Fountainhead és una altra gran producció de la Toneelgroep. No només per les quatre hores d'espectacle, ni per l'escenografia d'un *atelier* amb pantalons on es projecten dissenys d'edificis, ni per la música en directe, ni pels deu actors que hi actuen, sinó sobretot per la magnitud, universalitat i oportunisme de les idees que exposa. Al Teatre Lliure, d'avui a divendres, hi faran les primeres funcions fora d'Holanda, just abans d'anar a Avinyó.

Situada als fascinants anys vint, una època en què emergeix la modernitat i que va “aportar una nova



El director Ivo van Hove cita les pel·lícules de Robert Altman per explicar les històries paral·leles que giren al voltant de Howard Roark a *La deu*. JAN VERSWEYVELD

visió en l'estètica i en la manera com vivim”, diu Van Hove, *The Fountainhead* contraposa les visions de dos arquitectes joves amb talent: la de l'idealista Howard Roark (Ramsey Nasr), que creu que un edifici no ha de complaure per la bellesa exterior sinó per la funcionalitat, i la de Peter Keating, que és bo escoltant el client i donant-li el que vulgui.

“És teatre d'idees, una guerra d'idees”, afirma el director belga, al qual també s'hi afegeix un drama passional brutal amb una *femme fatale*. L'obra planteja la dicotomia entre “l'idealisme i l'oportunisme” però sobretot posa l'accent en la lluita entre “l'individualisme i la societat”. “Roark no creu que la societat sigui important. I diu: per què he de pagar impostos? Per què he de pagar per beneficiar algú altre? És el liberalisme i l'individualisme ex-



Candent
“El liberalisme extrem és un debat obert a Europa”, apunta el director

trem. Es tracta d'un debat obert avui a Europa”, observa Van Hove. Al contrari de la novel·la, la seva producció es manté imparcial en la guerra perquè cadascú prengui partit. “No sóc un director immoral sinó amoral. No vull dir el que el públic ha de pensar”.

Però el dilema, esclar, també es pot portar al terreny de l'art: ¿l'artista ha de seguir els seus ideals o servir el mercat? Roark és capaç de demolir un complex d'habitatges perquè no és com ell volia. Quan li demanen a Van Hove que es posicioni, manté l'ambivalència: “Com a artista, defenso l'individualisme i que has de seguir les teves idees fins al final. Com a ciutadà, estic a favor de la societat, de tenir cura dels altres, i d'un el sistema al qual pago el 52% del meu salari”. —